

S. Sayısı : 195

Tekel Genel Müdürlüğü ile Kibrit ve Çakmak Geçici İşletme İdaresi ve Türk Tütün Limitet Ortaklığının 1943 yılı Bilânçosunun gönderildiğine dair Başbakanlık tezkeresiyle Tekel Genel Müdürlüğü 1943 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Tekel Genel Müdürlüğü 1943 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (1/72, 3/315, 3/390)

Tekel Genel Müdürlüğü ile Kibrit ve Çakmak Geçici İşletme İdaresi ve Türk Tütün Limitet Ortaklığının 1943 yılı Bilânçolarının gönderildiğine dair (1/315)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayn.: 85 - 24, 6 - 423

3 . II . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 yılı döner sermaye muamelâtına ait bilânço ile Kibrit ve Çakmak Geçici İşletme İdaresi ve Türk Tütün Limitet Ortaklığının aynı yıl bilânçoları ve denetçi raporlarının ve bu raporlar üzerindeki idare mütalâalarının, 1660 sayılı Kanununun 10 neu maddesine göre, ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

Tekel Genel Müdürlüğü 1943 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/390)

T. C.

Sayıştay

Sayı : U. 297534

H. 1144

23 . V . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz ederim.

Sayıştay Başkanı

S. Oran

Uygunluk Bildirimi

Anayasa ve Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine uyularak Gümrük ve Tekel Bakanlığın-
dan Sayıştaya gönderilen Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Malî yılı Kesinhesabının Sayıştayca
incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesaplarıyla karşılaştırılmış ve bağlı cetvellerde yazılı
meşruhat ve izahat göz önünde tutulmak üzere kesinhesapta gösterilen rakamların kabule şayan
bulunmuş olduğunu arz ederiz.

Sayıştay Başkanı	D. : 1 Başkanı	D. : 2 Başkanı	D. : 3 Başkanı	D. : 4 Başkanı
<i>S. Oran</i>	<i>F. Eke</i>	<i>Y. Z. Aslan</i>	<i>R. Bakuy</i>	<i>M. A. Apak</i>
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
<i>M. Menemencioglu</i>	<i>M. İ. Erenli</i>	<i>N. Başak</i>	<i>F. Özbudun</i>	<i>A. A. Hemen</i>
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
<i>A. R. Ögel</i>	<i>A. K. Arıçay</i>	<i>F. Aktulga</i>	<i>A. T. Dengel</i>	<i>F. Beşkardeş</i>
Üye V.	Savcı			
<i>H. Payver</i>	<i>E. Arkun</i>			

Tekel Genel Müdürlüğü 1943 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı (1/72)

T. C.
Başbakanlık
Muamelât Genel Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71 - 436, 6/2471

14 . XI . 1945

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı Kesinhesabı hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlı-
ğınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . XI . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırı-
lan Kanun tasarısının gerekçesi ve ilişiği cetvellerle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saraçoğlu

GEREKÇE

1943 Bütçe yılı Genel Bütçe gideri olan 12 715 835 lira ve 19 kuruşa ait bölüm ve madde itibarıyla müfredat ekli (A) cetvelinde gösterilmiştir.

1943 Bütçe yılı Bütçe geliri olan 190 621 529 lira ve 28 kuruşun müfredatı ilişik «B» işaretli cetvelde gösterilmiş ve bütçe tahminlerine göre vukuagelen fazlalık ayrıca bir cetvel ile anlatılmıştır.

1943 Bütçe yılı içinde harcanmayıp battal olunan 2 158 332 lira ve 81 kuruş ödenekten ötürü gereken izahat «A» cetvelinde ayrıca bir sütunda tutarı gösterilmekle beraber ayrı bir cetvel ile de izah edilmiştir.

Yönetimin 1943 Bütçe yılı kâr ve zarar hesabı ilişik «C» cetvelinde bildirilen bilânçosu ile gösterilmiştir.

Sayıştay Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 1/72,3/315,3/390

Karar No. 25

20 . II . 1950

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı Kesinhesabı hakkında Başbakanlığın 14 . XI . 1945 gün ve 71-436/6-2471 sayılı yazısıyla teklif olunan kanun tasarısı ve Başbakanlığın 3 . II . 1949 gün ve 85-24/6-423 sayılı yazısıyla gönderilen aynı Genel Müdürlüğün 1943 yılı döner sermaye muamelâtına ait bilânço ve kâr ve zarar hesabı ile Türk Tütün Limitet Ortaklığının ve Kıbrıt ve Çakmak geçici işletme idaresinin bilânço ve kâr ve zarar hesapları ve denetçi raporları ve bu raporlar üzerindeki idare mütalâaları ve Sayıştay'ın 1943 Bütçe yılı Uygunluk Bildirimi, Sayıştay 1. Daire Başkanı Faik Eke ve Tekel Genel Muhasebe şeflerinden Kadri Taner hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Uygunluk Bildirimi

1. Ödenekler:

1943 Bütçesiyle konulan ve sonradan ilâveten alınan ödenek miktarı Kesinhesapta 18 265 009 lira 62 kuruş olduğu halde Uygunluk bildiriminde 2 773 621 lira 73 kuruş fazlasıyla 21 038 631 lira 35 kuruş bulunduğu görülmüştür.

Yapılan incelemede:

2519 sayılı Kanununun 11. nci maddesi gereğince müskirat satış kârından Tayyare ve Mahallî İdareler hisseleri olarak ayrılan paraların nâzım varidat ve sarfiyat hesaplarında tedviri ve bu paradan fiilen tediye edilmiyen kısmının ertesi yıla devri icabedeceği daha önceki yıllar hesapları dolayısıyla Sayıştayca kararlaştırılmış ve Genel Müdürlüğe de bu yolda işaretatta bulunmuş olduğu halde 1942 yılından 1943 Bütçe yılına devredilen ve 1943 yılında ödenen 2 773 621 lira 73 kuruşun 1943 yılı Kesinhesabında ödenek, gelir ve gider gösterilmediği ve yalnız 1943 yılı işlemlerine taallük eden 4 194 841 lira 62 kuruşun ödenek ve gelir ve bundan 804 000 liranın gider olarak gösterilmesinden

dolayı ödenek, gelir ve giderlerde fark hâsıl olduğu anlaşıldığından uygunluk bildiriminde gösterilen 21 038 631 lira 35 kuruş ödenek olarak kabul edilmiştir.

2. Giderler:

Genel Müdürlüğün giderler toplamı kesinhesapta 12 715 835 lira 19 kuruş olduğu halde uygunluk bildiriminde 15 448 451 lira 25 kuruştur.

Yapılan incelemede: Farkeden 2 732 616 lira 06 kuruşun kesinhesabın fazlası olan 41 045 lira 67 kuruşla, noksanı olan 2 773 661 lira 73 kuruşun tefazulundan ibaret bulunduğu ve noksandan 2 773 621 lira 73 kuruşun mahiyeti yukarıda ödenek bahsinde belirtilmiş olduğu ve fazla ve noksanı teşkil eden diğer miktarların da Sayıştayca sayman hesapları üzerinde belgelerine istinaden yapılan incelemeler ve yargılamalar sonunda tesbit olduğu anlaşıldığından Komisyonumuzca uygunluk bildiriminde yazılı miktar gider olarak kabul edilmiş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

3. Ödenek bakıyesi:

Komisyonumuzca kabul edilen ödeneklere ve giderlere göre ödenek bakıyesi 5 590 180 lira 10 kuruş olup bundan 3 390 841 lira 62 kuruşun Özel İdarelerle Tayyare payı olarak 1944 yılına devri ve bu miktarın çıkarılmasıyla kalan 2 199 338 lira 48 kuruşun yok edilmesi gerektiği anlaşılmış ve bağlı cetveller bu esasa göre düzenlenmiştir.

4. Gelirler:

Tahakkukat : Uygunluk Bildiriminde 195 976 846 lira 83 kuruş gösterildiği halde kesinhesapta 193 625 538 lira 62 kuruştur.

Tahsilât : Uygunluk bildiriminde 193 395 089 lira 21 kuruş gösterildiği halde kesinhesapta 190 621 529 lira 28 kuruştur.

Tahakkukat ve tahsilâtta farklar Sayıştayca hesapların yargılanmaları sırasında düzel-

tilmesini hükmolunan kayıtların ve izale edilmesi gerekli mübâyetlerin bu kararlar dairesinde düzeltilmemiş olmasından ileri geldiği anlaşıldığından uygunluk bildiriminin esas ittihazi uygun görülmüş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 yılı bilânço-siyle kâr ve zarar hesabı

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 yılı bilânço-siyle kâr ve zarar hesabının, 1660 sayılı Kanun hükümleri dairesinde uzman denetçiler tarafından yapılan tetkikat neticesini gösteren raporla buna karşılık olarak Genel Müdürlüğe yazılan cevaplar üzerinde yapılan müzakere sonunda, raporda tenkid edilen hususlardan bilâhara ikmal ve ıslah edildiği anlaşılan kısımlarla dairesince yapılmakta olup devam edilmesinde bir mahzur görülmiyen işlemler hakkında denecek birşey bulunmadığından, üzerinde durulması ve muktezasının tâyini icabeden diğer işler hakkında ittihaz olunan kararlar sırasıyla aşağıda gösterilmiştir:

5. Bilânçonun aktif kısmında bütçe ile ilgili sabit kıymetlerden emlak kıymetinin 1943 yılı sonunda 18 272 637 lira 49 kuruşa balığ olduğu ve bu meyanda 3 960 282 lira 42 kuruş tutarıdaki emlakın henüz tapuya bağlanmadığı ve ancak bu hususta idarece kovuşturmaya hız verildiği, bunların da tapuya bağlanacağı anlaşılmıştır.

6. Bilânçonun aktif kısmındaki paralar; kasalarda, bankalarda ve yolda olmak üzere ve 1942 yılı devriyle birlikte 1 440 257 258 lira 15 kuruştan ibaret olup 1943 yılı içinde nakden ve mahsuben hesaptan çıkan miktarlar tenzildikten sonra 9 430 495 lira 75 kuruşun 1944 yılına devredildiği ancak idare kayıtlarıyla bankalar arasında bazı farklar görülüp tenkid edilmiş ise de bunların gerekli mahsup ve düzeltmeleri 1943 yılında ve kısmen de 1944 yılı içinde yapılmış ve Bakanlardan üç ayda bir ekstre getirtilerek tamamen uygunluk sağlanmış bulunduğu ve en son Van Başmüdürlüğüne bağlı Baytüşşebap İdaresinin 1 . XII . 1943 tarihinde Genel Müdürlüğe posta ile gönderdiği 400 liranın belli zaman içinde merkeze ulaşmadığı görüldüğünden yapılan yazışma sonunda bu paranın da Galata Postanesine geldiği anlaşılaraq 14.XII. 1944 tarihinde tahsil olunduğu ve bu suretle

bir uygunsuzluk kalmadığı görülmüştür.

7. Bilânçonun aktif kısmında, paraya çevrilebilecek kıymetlerden (levazım) a ait bir alım keyfiyeti mevcut olup denetçi raporunun 79. fıkrasında bahis konusu edilmiş bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğün senelik ihtiyacı için Vani-köyünde Mısır Şurubu ve Nişasta Fabrikasıyla yapılan pazarlık sonunda, mısır ve arpa idare tarafından verilmek suretiyle dekstrin ve nişasta imalinin derpiş olduğu ve ancak imalatın bir kısmı teslim alındıktan sonra idarenin elinde bulunan mısırın dörtte bir kadarı çürümüş olduğundan taahhüdün ikmal edilemediği ve aynı mütaahhidin mısır verme teklifi permi temin edilememesi yüzünden akim kaldığı ve nihayet çürük mısırlardan dekstrin ve nişasta imali için ilk anlaşmadakinden dört misli fazla fiyatla yani, dekstrinin beher kilosu 43 ve nişastanın 40 kuruş bedelle aynı fabrikaya ihale edildiği; diğer taraftan idarenin yıllık ihtiyacını karşılamak üzere permi idare tarafından temin edilecek mısırlardan imalatta bulunulması için aynı firma tarafından teklif olunan 140 - 145 kuruş fiyat kabul edildiği ve fakat yine permi temin edilemediğinden bu işten de vaz geçilmiş olduğu;

Hükümetçe mısıra el konulmuş bulunması sebebiyle Tekel Bakanlığınca idare emrine İzmir'de teslim gartıyla kilosu 22 kuruştan tahsis olunan 400 ton mısırın yine aynı mütaahhide devriyle 140 - 145 kuruş gibi yüksek bir fiyatla imali ehitine gidildiği, halbuki yalnız imaliye ve Muamele Vergisi verilerek daha ucuza mal edilmesi kabil iken mısırların mütaahhide devredilmesi yüzünden 55 413 lira 50 kuruşu bedelden ve 20 260 lira 90 kuruşu Muamele Vergisinden olmak üzere ceman 75 674 lira 40 kuruşun fuzulen mütaahhide ödenmesi suretiyle idarenin zarara sokulduğu ve hattâ bu zarar mütaahhitçe de kabul edilmiş olacağı ki, beher kiloda 5 kuruş hesabıyla 11 253 liranın idareye terk olunduğu uzman denetçiler raporunda dermeyeran kılınmış ve buna karşılık olarak idare tarafından verilen cevapta:

Muhtelif tarihlerde yapılan ihalelerde şartların farklı ve anlaşmaların müstakil mahiyette bulunduğu ve bilhassa evvelece memlekette dekstrin ve nişasta imal eden dört müesseseden Umurea Fabrikasının Varlık Vergisinden dolayı baezedilerek kapatılmış, Balta Limanındaki Kola

Fabrikasının toz halinde dekstrin imal edemeyecek duruma düşmüş ve Adapazarı'ndaki imalâthanenin de son yer depreminde yıkılmış olması üzerine yegâne imalâthane olan Vaniköy Fabrikasına verilmesine mecburiyet hâsıl olunca fabrikaca imaliye ücretinin fahiş olarak istenmesinde tereddüt gösterilmemiş ve bu halin alım kararı zirinde de zikredilmiş bulunduğu beyan edilmiştir.

Meselenin bir tahkikat mevzuu olarak ele alınması hususunda Hükümetin nazarı dikkatinin celbi komisyonumuzca uygun görülmüştür.

8. Mülhak Bütçe Kanunu ile verilen ödenekten sarfedilen paraların Sayıştayın hakkı kazasına tâbi bulunduğu ve saymanlarca ödenek üstünde harcanan miktarların da kesinhesapta yer alması icabederken bunların mütedavil sermayeden mahsup edildiği ve bu halin bütçe ile verilen tahsisatın tezyidi neticesini hâsıl eyliyeceği denetçi raporunda açıklanmış ve idarece verilen cevapta, buna göre işlem yapılması lüzumunun mülhakata tamim kılındığı bildirilmiş olmakla yapılması istenen işlem komisyonumuzca uygun görülmüştür.

9. Memuriyetleri diğer bir mahalle nakledilenlerin zimmetlerinin de gönderildikleri yere naklolunması yolunda idarece takip edile gelen usulün, Devlet usulü hesabiyesinde yeri olmadığı ve bu halin zaman aşımı bakımından fuzuli ödemeyi yapan saymanın sorumlu tutulması, zaman aşımı mebdeninin tâyini ve gerekli takibatın yapılması gibi hususlar da mahzurlu bulunduğu denetçi raporunun 86. fıkrasında bahis konusu edilmiş ve komisyonumuzca bu düşünceye iştirak olunmuştur.

10. Denetçi raporunun gider belgelerinin incelenmesiyle ilgili 116. fıkrasında, 1485 sayılı Kanunla bâyilere ödenen beyiyelerden kesilen harb mâlûlleri hissesinin Eylül 1942 - Mayıs 1943 aylarına tesadüf eden kısmı, ay sonlarında bankaya yatırılmıyarak % 3 hesabıyla 9 930 lira 07 kuruş faizin ödendiği bahis konusu edilmiş ve idarece verilen cevapta para durumunun müsait bulunduğu tefrik edilen hisselerin vaktü zamanında mâlûl gaziler namına Ziraat Bankasına yatırılmakta olduğu bildirilmiş ve meseleye idarece de önem verildiği anlaşılmıştır.

Evvelki yıllarda olduğu gibi döner sermaye-

ye ait bilânço ve kâr ve zarar hesabının tasdikına ait tasarıya bir madde - 5. madde - eklenmiştir.

Türk Tütün Limitet Şirketinin 1943 yılı Bilânçosuyle kâr ve zarar hesabı

Tekel İdaresinin mamul tütün ve sigaralarının memleket dışı piyasalarda ticari bir tarzda satış ve sürümünü sağlamak ve Türk tütünlerinin kıymetini tanıtmak amacıyla 2359 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuş olan Türk Tütün Limitet Şirketinin sermayesinin yarısından fazlası Tekel İdaresi döner sermayesinden ödenmiş bulunması dolayısıyla işbu şirket mamulâtının Tekel döner sermayesinde olduğu gibi, 1660 sayılı Kanun gereğince Maliye Bakanlığı ile Sayıştay tarafından gönderilecek uzman denetçiler tarafından incelenmesi komisyonumuzca daha önce kabul edilmiş olduğundan bu heyet tarafından yazılan raporla buna karşılık verilen cevaplar üzerinde yapılan müzakere sonunda, denetçi raporunun 1. fıkrasından 39. fıkrasına kadar olan mütalâa ve tenkidlerin idarece 1944 ve daha sonraki yıllar bilânçolarının tanziminde nazarı itibara alınmış olduğu idare mütalâasında beyan edilmiş olduğundan bunlar hakkında mukteza tâyinine mahal görülmemiştir.

Bundan başka :

11. Kâr hesabı meyanında Mısır şubesi kârı olan 34 546 lira 17 kuruşun şirketin kârından indirildikten sonra bahsedildiği, Mısır şubesinin kazancından dolayı Mısırdaki Kazanç Vergisi verilmiş olması dolayısıyla şube kârının gerek kazanç ve gerekse Buhran Vergisi matrahlarından düşülmesine cevaz veren bir hükme 2395 sayılı Kazanç ve 2416 sayılı Buhran Vergileri kanunlarında raslanmadığı denetçi raporunun 39. fıkrasında bahis konusu edilmiş ve buna mukabil idarece verilen cevapta :

Mısır şubesi kârlarının Türkiye'de vergi matrahlarına giremeyeceği hakkında mütaaddit Danıştay kararları mevcut olduğu ve bunlardan «Kanunların mülki tasarruflarının Türkiye hariçindeki muamelâta sirayet edemeyeceği ve bu itibarla Mısırdaki yapılan işlemde dolayı elde edilen kârların vergi matrahlarına alınmasına imkân bulunamayacağı» belirtilmiş olması hasebiyle şirkete düzenlenen bilânçolarda bu karardan mülhem olarak vergi matrahlarının tâyin edilmiş bulunduğu dermeyan kılınmış ve idarece bu yolda

işlem yapılmış olması Komisyonumuzca da uygun görülmüştür.

12. Denetçiler tarafından gider belgelerinin incelenmesi sırasında tesbit edilip raporun 52, 53, 54, 56, 57, 58, 61, 62, 63, 64, 65, ve 66. fıkralarında bahis konusu olan ve 2395 sayılı Kanunun 8. maddesine göre tevkifi icabeden Taahhüt Vergileri ile memurlara verilen yolluklardan noksan kesilen vergiler ve fazla tediyeler hakkında Maliye Bakanlığınca gerekli tetkikatın iera ettirilerek istirdat muamelesinin ifası Komisyonumuzca uygun görülmüştür. 1

İşbu Limitet Şirketine ait bilânço ve kâr ve zarar hesabına göre hâsil olan kâr miktarı döner sermaye bilânçosuna dâhil edilmiş ve bu sebeple diğer muameleler meyanında bu da tetkik edilmiş olmakla ayrıca bir madde halinde tedvine lüzum görülmemiştir.

Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin 1 . IV . 1943 - 31 . V . 1944 14 aylık bilânçolarıyla kâr ve zarar hesabı

13. 1722 sayılı Kanunla 25 senelik bir süre için (Di. Amerikan Türkîş Envestment Koporeşön) Şirketine verilen kibrit ve çakmak inhisarı imtiyazı, 4426 sayılı Kanunla tasdik edilen Sözleşme Kâğıdı gereğince 1 000 000 dolâr karşılığında, kanuna bağlı bu şirket bilânçosunun (Kasa, banka, acentalar hariç) aktifiyle, sermayesinin tamamı bu şirket tarafından verilerek kurulan (Arazi, ziraat, balıkçılık Türk

Limitet Şirketi) bilânçosunun (Kasa, banka ve dipozitolar hariç) aktif ve pasifi ve bütün hak ve vecibeleriyle birlikte satın alınmış ve kibrit ve çakmak tekelinin idaresi (Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) ne verilmiş ve 29 . V . 1943 gün ve 4426 sayılı Kanunun 2. maddesi gereğince 1660 sayılı Kanunun 8. maddesi hükmüne göre geçici idarenin kuruluş gününden 1943 Bütçe yılının sonuna kadar 14 aylık bilânçosu, uzman denetçiler tarafından incelenerek yazılan raporla buna karşılık idarece verilen cevabın müzakeresi sonunda mukteza tâyinini icabettirecek bir cihet görülmemiş ve sözü edilen bilânço ile kâr ve zarar hesabının tasdiki hakkında tasarıya 6 madde eklenmiştir.

Yukarda arzolunan sebeplere ve kabul edilen gider, gelir ve ödenek miktarlarına göre düzenlenmiş bulunan kanun tasarısı Kamutayın yüksek tasvibine arz edilmek üzere sunuldu.

Sayıştay Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Kastamonu	Niğde	Yozgad
Â. Toközlü	F. Ecer	K. Erbek
Bilecik		Bolu
Dr. M. Sumer		C. Özçağlar
Çankırı	Giresun	Kütahya
A. I. Zeyneloğlu	A. Ulus	M. İspartalıgil
Muğla		Siird
A. Çakır		S. Çeliktuş

İmzada bulunmadı

Tokad
M. Lâtifoğlu

Türk Tütün Limitet Şirketi 1 İKincikâmun - 31 Birinci kâmun 1943 Bilânçosu

	Müfredat		İcmal			Müfredat		İcmal	
	Lira	K.	Lira	K.		Lira	K.	Lira	K.
Aktif :					Pasif :				
I - Sabit kıymetler			71 247	99	I - Sermaye			2 000 000	—
a) Alât ve edevat	42 282	17			II - İhtiyat sermaye			199 972	88
b) Mobilya	26 631	56			III - Amortisman hesabı			22 194	45
c) Ticaret Vekâleti demirbaşı	2 334	26			a) Alât ve edevata ait	12 105	22		
					b) Mobilyaya ait	9 685	70		
II - Paralar			5 052 072	35	c) T. V. Demirbaşına ait	403	58		
a) Bankalarda	5 015 496	29							
b) Kasalarda	36 576	06			IV - Krediler			2 928 726	52
					a) İnhisarlar İdaresi	519 584	56		
III - Paraya çevrilebilen kıymetler			6 604 584	97	b) T. C. Ziraat Bankası	2 409 141	96		
a) İşlenmemiş yaprak tütün	473 767	54							
b) İşlenmiş » »	4 584 049	39			V - Cari hesaplar			3 156 352	72
c) Konsinyasyonda » »	230 487	25			Müşteriler	2 716 012	68		
d) » içkiler	243	96			Muhtelif	440 340	04		
e) Kıyılmış tütün ve sigara	596	76							
f) Ambalâj stoku	89 113	35			VI - Ticaret Vekâleti hesabı			1 700 099	14
g) T. V. Hes. ait konsinyasyon tütünler	22	96			VII - T. V. Tanzim mubayaası hesabı			295 601	87
h) T. V. ile müşterek hes. ait tütünler	140 907	95			VIII - Muvakkat hesaplar			42 251	71
					a) Muhtelif emanet	42 191	96		
i) T. V. tanzim mub. ait işlenmemiş tütünler	1 023 645	74			b) Tekâüt sandığı	59	75		
j) T. V. tanzim mub. ait işlenmiş tütünler	36 926								
k) T. V. tanzim mub. ait manipülasyon mas.	24 824	07			IX - Nâzım hesaplar			69 781	74
					X - Kâr ve zarar hesabı			2 710 455	08

	Müfredat		İemal			Müfredat		İemal	
	Lira	K.	Lira	K.		Lira	K.	Lira	K.
IV - Cari hesaplar			915 966	28					
a) Müşteriler	51 460	03							
b) Belçika hesabı		48 71							
e) Zürra tütün avansları	350 096	26							
d) Mısır şubesi	49 275	61							
e) Muhtelif	465 085	67							
V - İştirakler			25 000	—					
Hasankeyf Tütünü İhracatçılar Birliği:									
VI - Ticaret Vekâleti müşterek hesabı			177 200	18					
VII - Muvakkat hesaplar			209 582	60					
a) Muvakkat borçlular	208 382	01							
b) Meşkûk matlubat	1 200	59							
VIII - Nâzım hesaplar			69 781	74					
Yekûn			13 125 436	11			Yekûn	13 125 436	11

Türk Tütün Limitet Şirketi 1943 yılı kâr ve zarar hesabı

Z A R A R

K Â R

	İcmal			Müfredat		İcmal	
	Lira	K.		Lira	K.	Lira	K.
I - Genel masraflar	177 972	11	I - Satış kârları			2 934 846	12
II - Verilen faizler	186 131	57	a) Kıyılmış tütün ve sigara ücretinden	50 695	71		
Sâfi kâr	2 710 455	08	b) Harmanlanmış tütün üzerinden	9 347	25		
			c) Yaprak tütün üzerinden	2 874 803	16		
			II - İştirakimiz üzerinden temettü			150	49
			Hasankeyf tütünleri ihracatçıları Birliği				
			III - Mısır Şubesi :				
			1943 senesi kârı			34 546	17
			IV - Muhtelif gelirler			105 015	98
			a) Alınan faizler	1 503	48		
			b) Alınan komisyon	29 218	42		
			c) muhtelif varidat	74 182	60		
			d) Kambiyo farkları	111	48		
Yekûn	3 074 558	76	Yekûn	3 074 558	76		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı Ke-sinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı genel bütçe giderleri ilişik «A» cetvelinde gösterildiği üzere 12 715 835 lira 19 kuruştur.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı bütçe gelirleri ilişik «B» cetvelinde gösterildiği üzere 190 621 529 lira 28 kuruştur.

MADDE 3. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı içinde harcanmayıp battal olunan ödenek artığı «A» cetvelinde ayrı bir sütun-da gösterildiği üzere 2 158 332 lira 81 kuruştur.

MADDE 4. — Tekel Genel Müdürlüğünün ilişik «C» cetvelinde gösterilen 1943 Bütçe yılı bilânçosu ile kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Gümrük ve Tekel Bakanı yürütür.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Millî Savunma Bakanı

A. R. Artunkal

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı V.

H. Uran

Ekonomi Bakanı

Fuad Sirmen

Gümrük ve Tekel Bakanı

Suad H. Ürgüplü

Ulaştırma Bakanı

A. F. Cebesoy

Çalışma Bakanı

Dr. S. Irmak

Adalet Bakanı

R. Türel

İçişleri Bakanı

Hilmi Uran

Maliye Bakanı

N. E. Sumer

Bayındırlık Bakanı

S. Day

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. S. Konuk

Tarım Bakanı

Ş. R. Hatipoğlu

Ticaret Bakanı

R. Karadeniz

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı Ke-sinhesap Kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı gideri ilişik (A) işaretli cetvel-de gösterildiği gibi 15 448 451 lira 25 kuruştur.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 193 395 089 lira 21 kuruştur.

MADDE 3. — Özel idarelerle tayyare payı olarak ispiroto ve ispiroto içkiler satış kârından ayrılan paralardan 1943 Bütçe yılı içinde öden-miyen ve (A) ve (B) cetvellerinde özel sütunlar-da gösterilen 3 390 841 lira 62 kuruş 1944 yılına aktarılmıştır.

MADDE 4. — Ödeneklerden 1943 Bütçe yı-lında harcanmayan ve (A) cetvelinin ayrı bir sü-tununda gösterilen 2 199 338 lira 48 kuruş yok-edilmiştir.

MADDE 5. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1943 yılı Bilânçosu ile kâr ve zarar hesabı onan-mıştır.

MADDE 6. — Kibrit ve Çakmak Tekeli Ge-gici İşletme İdaresinin 1. IV. 1943 tarihinden 31. V. 1944 tarihine kadar olan 14 aylık bilân-çosu ile kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 7. — Bu kanun yayım tarihinde yü-rürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunu Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.

1943 yılı Tekel Genel Müdürlüğü (A) cetveli

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		1944 yılına devredilen ödenek		Yok edilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Ücretler	4 854 824	24	4 417 721	81			437 102	43
2	Merkez ve taşra masrafları	1 319 750		1 195 213	16			124 536	84
3	Daimî memuriyet harcırahı	100 000		85 591	97			14 408	03
4	Muvakkat memuriyet harcırahı	250 000		184 058	76			65 941	24
5	Müfettişler harcırahı	130 000		99 769	45			30 230	55
6	Tecrübe ıslah ve mücadele masrafı	130 000		114 217	34			15 782	66
7	Kaçağı kovalama ve tütün ekimi mas.	481 000		436 269	32			44 730	68
8	1918 sayılı Kanun ile ekleri hükümlerine göre verilecek ihbariye ve ikramiyeler kaçak takibatında ölen veya sakatlananlara verilecek tazminat	10 000		6 366	98			3 633	02
9	Sabit kıymetler masrafı	2 938 000		2 263 121	72			674 878	28
10	Nakil vasıtaları masrafı	377 950		263 939	04			114 010	96
11	Tütün ve müskirat, kahve, çay fabrika, atelye, imalâthane, tuzla ve yaprak tütün bakım ve işleme evleri ücret ve masrafları	1 983 578		1 697 597	09			285 980	91
12	Ecnebi mütehasşıs lar ücret ve harcırahları	34 000		27 050	43			6 949	57
13	Muhtelif masraflar	186 500		72 431	79			114 068	21
14	Memurlar ve müstahdemler ikramiyesi	100 000		99 870	36			129	64
15	Tekaüt Sandığına iştirak (Kanunu mahsusuna tev fikan istimal edilecektir.)	268 000		226 644	64			41 355	36
16	Reddiyat	5 000		3 874	36			1 125	64
17	Geçen yıl borçları	35 000		31 722	29			3 777	71
18	Eski yıllar borçları	12 000		10 590	22			1 409	78
19	Mukannen aidat	2 000		1 316	29			683	71
20	Hükmolunmuş borçlar	5 000		4 015				985	
21	3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu hükümlerine göre yapılacak masraflar	10 000		4 904				5 096	
22	4178 sayılı Kanun mucibince verilecek çocuk ve yakacak zamları	70 000		49 897	34			20 102	66

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		1944 yılına devredilen ödenek		Yok edilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
23	Müskirat ve şarap fabrikaları inşa ve tesis masrafları	630 000		437 580	40			192 419	60
24	1715 sayılı Kanununun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek itfa karşılığı	118 572		118 572				0	
H.	Bütçe Kanununun 10 ncu maddesi mucibince tasarrufattan mahsup edilen sabit kıymetler	18 493	76	18 493	76			0	
H.	Nâzım masraf (Hususi idare hissesi, Hazine, Tayyare Resmî)	6 968 463	35	3 577 621	73	3 390 841	62		
TOPLAM		21 038 631	35	15 448 451	25	3 390 841	62	2 199 338	48

1943 yılı Tekel Genel Müdürlüğü (B) cetveli

B.	Gelirin çeşidi	Gelin ve ödenek kaydedilmek üzere 1944 yılına devredilen		Tahsilât		Tahsilât toplamı	
		Muhammenat Lira	Lira K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Satış kârları	95 332 703		130 740 222	64	130 740 222	64
2	Muhtelif rûsum	400 000		498 263	79	498 263	79
3	Para cezaları	55 000		118 737	78	118 737	78
4	Muhtelif hasılat	120 000		261 647	90	261 647	90
5	İstirdat	25 000		29 175	47	29 175	47
6	Müdafaa Vergisi (Tütün, müskirat, tuz)	52 750 000		54 778 578	28	54 778 578	28
		148 682 703		186 426 625	86	186 426 625	86
	Nâzım varidat (Hususi İdare hissesi, Tay-yare Resmî).	0	3 390 841 62	3 577 621	73	6 968 463	35
	GENEL TOPLAM	148 682 703	3 390 841 62	190 004 247	59	193 395 089	21

(B. Sayısı : 106)

A K T İ F :

Hesaplar	Müfredat		Yekûn	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Ödenmiş mütedavil sermaye				3 617 385 07
II - Sabit kıymetler				27 913 206 32
c. 9 a) Bütçeden			25 469 815 19	
1. Emlâk	18 272 637	49		
2. Makinalar	5 086 581	14		
3. Demirbaş eşya	1 510 126	77		
4. Nakil vasıtaları	600 468	79		
5. Tuzla arazisi		1		
c. 10 b) Mütedavil sermayeden			2 443 391 13	
1. Emlâk	127 302	87		
2. Demirbaş eşya	1 974 537	94		
3. Fabrika alât ve edevatı	26 264	40		
4. Tesisat	52 067	96		
5. Tuzlalar tesisatı	263 217	96		
c. 11 III - Paralar				9 430 495 75
a) Kasa ve bankalarda			4 606 912 22	
b) Yolda			4 823 583 53	
IV - Paraya çevrilebilen kıymetler				108 543 701 12
a) Tütün			68 404 624 73	
c. 12 1. Yaprak	58 444 886	12		
c. 13 2. Mamul	9 959 738	61		
c. 14 b) İspirto ve ispirtolu içkiler			15 338 232 98	
1. Hammaddeler	5 345 294	35		
2. Yarı mamul	4 738 981	02		
3. Mamul	5 253 957	61		
c. 15 c) Tuz			2 369 905 73	
d) Barut			1 749 556 30	
c. 16 1. Barut ve patlayıcı maddeler	1 225 044	51		
c. 17 2. Fişek ve teferrüatı	524 511	79		
c. 18 e) Kahve			3 131 988 04	
c. 19 f) Çay			1 561 753 35	
c. 20 g) Ambalaj			15 987 639 94	
V - İştirakler				1 100 000 —
Türk Tütün Limitet Şirketi				
c. 7 VI - Hazine hesabı				133 328 000 —

1943 yılı Bilançosu

P A S İ F :

Hesaplar	Lira		Müfredat		Yekûn	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
I - Mütedavil sermaye					63 000 000	—
II - Sabit sermaye					22 889 266	22
III - Sigorta ihtiyatı					1 218 444	75
a) 31 . V . 1944 e kadar toplanmış olan primler	5 109 206	99				
b) 30 . V . 1943 e kadar Hazineye devredilmiş olan primler	— 3 890 762	24				
c. 6 IV - Sabit kıymetler amortismanı					1 162 906	88
a) 31 . V . 1944 e kadar bütçe sabit kıymetlerinden hesaplanan	7 479 946	66				
30 . V . 1943 e kadar Hazineye devrolunan	— 6 927 711	74	552 234	92		
b) 31 . V . 1944 e kadar mütedavil sermaye sabit kıymetlerinden toplanan			610 671	96		
V - -Hazine hesabı					25 721	78
VI - Müesseseler hesabı					851 047	25
Mâlûl gaziler						
VII - Ödenecek senetler					9 500 000	
VIII - Alacaklı hesaplar					25 024 480	66
c.) 23 a) Muhtelif alacaklılar			7 129 649	83		
1. Mütedavil sermayeden	6 336 678	45				
2. Bütçeden	792 971	38				
b) Müraselât			790 620	87		
c. 24 c) Muhtelif			17 104 209	96		
IX - Nâzım hesaplar					36 664 958	95
X - Sâfi hasılat					176 065 643	15
a) Sabit sermayeye ayrılan			2 580 548	97		
b) Müesseseler hesabı			4 194 841	62		
1. Hususi idareler	2 796 561	08				
2. Hazine Tayyare Resmî	1 398 280	54				
c) Hazine hesabı			169 290 252	56		

A K T İ F :

Hesaplar	Lira		Müfredat		Yekûn	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1943 yılı irsalâtı						
VII - Müesseseler hesabı					804 000	—
1. Huşusi idareler	436 000	—				
2. Hazine Tayyare Resmî	368 000	—				
VIII - Borclu hesaplar					15 000 722	43
c. 21 a) Muhtelif borçlular			11 465 043	58		
1. Akreditifler ve mal avansları	7 496 838	25				
2. Muhtelif diğer borçlular	3 736 890	43				
3. Bütçe avansları	118 842	53				
4. İhtilâstan mütevellit me. borçları	112 472	37				
b) Müraselât			1 995 021	89		
c. 22 c) Muhtelif			1 540 656	96		
IX - Nâzım hesaplar					36 664 958	95
					Yekûn	336 402 469 64

M A S R A F	Lira		Tekel Genel Müdürlüğünün Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
c. 5 I - Bütçe masrafları			11 911 835	19	7 622 073	43
a) Bütçe masraf tahsisatından sarfiyat	11 893 341	43				
b) Bütçe Kanununun 10 neu maddesi mu- cibince tahsisat tasarrufatından yapılan mah- sup	18 493	76				
İndirilmesi icabeden masraflar :			4 289 761	76		
a) imalât ve istihsalât maliyetine giren	1 709 212	79				
b) Aktife alınan sabit kıymetler bedeli	2 580 548	97				
II - Sabit kıymetler masrafı					740 817	23
c. 6 a) Amortisman			684 139	77		
b) Sigorta			56 677	46		
III - Muhtelif masraflar :					1 998 153	85
					Toplam	10 361 044 51
Sâfi hasilât					176 066 643	15
					GENEL TOPLAM	186 426 667 66

P A S İ F :

Hesaplar	Lira	K.	Müfredat Lira	K.	Yekûn Lira	K.
----------	------	----	------------------	----	---------------	----

Yekûn 336 402 469 64

1943 yılı Kâr ve zarar hesabı

V A R İ D A T

	Müfredat Lira	K.	Toplam Lira	K.
I — Satış kârları			130 740 222	64
e. 30 a) Tütün	74 080 044	07		
e. 40 b) İspirto ve ispirotolu içkiler	31 091 397	18		
e. 51 c) Tuz	4 796 387	88		
e. 58 d) Barut	816 665	77		
e. 62 e) Kahve	12 372 542	99		
e. 67 f) Çay	7 583 184	75		
II — Bütçe varidatı			55 686 465	02
a) Müdafaa Vergisi	54 778 578	28		
b) Muhtelif rüsum	498 263	79		
c) Muhtelif varidat	409 622	95		

GENEL TOPLAM 186 426 687 66

Kibrit ve Çakmak İhisarı Muvakkat İşletme

İdaresi 1 . IV . 1943 31 . V . 1944 Bilânçosu

A K T İ F	Lira		K.
Sabit kıymetler :		1 608 172	77
Merkez	124 225	56	
Fabrika	1 483 947	21	
		2 894 610	50
İşletme malzemesi :			
Fabrika :			
İptidai maddeler	1 958 969	34	
Ambelâj malzemesi	192 737	25	
Yardımcı malzeme ve yedek parçalar	742 903	91	
		656 243	21
Mamul depolar :			
Kibrit :	649 057	29	
Merkez	456 465	09	
Fabrika	192 592	20	
		7 185	92
Muhtelif borçlular :		1 534 340	33
Merkez	1 478 388	60	
Fabrika	55 951	73	
Tahsil senetleri :		928	01
Acentalar cari hesabı :		1 731 430	95
Kibrit	1 727 769	58	
Çakmak ve taş	3 661	37	
		374 431	74
Bankalar :			
Kasa :		87 578	27
Merkez	8 053	88	
Fabrika	79 524	39	
		2 957 354	
Nâzım hesaplar :			
Toplam		11 845 089	78

P A S İ F	Lira		K.
Sermaye :		5 858 275	48
	Lira	K.	
Mütedavil Sabit	5 295 175	35	
	563 100	13	
		1 148 766	35
Amortisman :			
Merkez : Sabit kıymetler	46 622	65	
» Fevkalâde	200 000		
Fabrika : Sabit kıymetler	902 143	70	
		146 591	99
Muhtemel zarar karşılığı :			
Muhtelif alacaklılar :		1 710 413	33
Merkez	1 321 334	50	
Fabrika	389 078	83	
		2 264	92
Acentalar cari hesabı :			
Sâfi kâr		21 423	71
Nâzım hesaplar		2 957 354	
		11 845 089	78

	Z İ M M E T	
	Lira	K.
Vekâletin H. 1081 sayılı tahriratiyle muhtelif zevata tediye olunan	10 000	
Ankara Tekel Başmüdürlüğüne gönderilen 6 çakmak maliyeti	4 68	
Vekâlet yüksek makamına gönderilen 11 çakmak maliyeti	8 58	
Vekâlet yüksek makamına ford spor arabası navlunu	210 54	
Vekâlet yüksek makamına ford spor arabası tamir masrafı	570 71	
Mefsuh şirketçe açılan akreditiflerden işgal altındaki memleketlere ait kısımlar için ayrılan ihtiyat	141 591 99	
Tahsili meşkûk acenta borçları için ayrılan ihtiyat	5 000	
Fabrika yardımcı malzemesi için ayrılan kıymetten düşürme karşılığı	30 851 06	
Merkez umumi masarifi	216 621 21	
» işletme »	813 526 49	
» sabit kıymetler amortismanı için ayrılan	36 200 78	
» muvakkat kâr ve zarar bakıyesi	3 730 79	
» fidanlık hesabı bakıyesi	209 63	
» noksan ve avarya çıkan kibritler bakıyesi	745 57	
» fevkalâde amortisman olarak ayrılan	200 000	
Takas primlerinden hâsil olan zarar	4 155 33	
Sâfi kâr	21 423 71	
Toplam	1 535 551 07	

	M A T L U P	
	Lira	K.
Acentalardan tahsil olunan 25 . V . 1943 fiyat farkları	14 848 76	
Bartın'daki kamyonlardan alınan kiralardan kâr	3 811 15	
Devrek'teki » » » »	12 876 25	
Alınan faizler	9 064 63	
Fabrika muhtelif varidatı	324 42	
» evlerinden alınan kiralalar	435	
» kur fabrikalarından kâr	146 57	
» işletme malzemesi envanter kârı	8 646 57	
Kibrit satışı kârı	1 397 150 11	
Çakmak ve taş satış kârı	72 577 83	
Merkez muhtelif varidatı	15 669 78	
Toplam	1 535 551 07	